

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
BRNO

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1989

BRNO 1993

jen poměrně malá část. Do hloubky cca 30-40 cm se její stěny mísovité, příp. schodovité zahlubovaly, pak přecházely v oválné ústí (pův. rozm. cca 160x130 cm) další jámy s klenutými stěnami a kruhovitým (d cca 230 cm) plochým dnem, mírně se svažujícím k jihu. Celková hloubka jámy č. 6/89 byla asi 140 cm a její bohatý keramický a kamenný inventář byl ve všech částech časově jednotný. Máleží závěru vývoje k. nálevkovitých pohárů, jak ukazuje několik střípků z šálečku, zdobeného kanelováním, mezi početnými keramickými nálezy (1 rekonstruovaná nádoba a cca 250 dalších fragmentů) jediných svého druhu; jejich přítomnost lze nejspíše chápat jako projev tehdy počínajících kulturních impulsů z jižnějšího krystalizačního centra k. s kanelovanou keramikou. Podobně lze interpretovat i nález části šálku, zdobeného brázděným vpichem, který lze typologicky srovnávat s nálezy typu Retz - Bajč z východní a jižní Moravy, příp. s některými kusy z Brna - Líšně; jde o první takový nález ve Slezsku vůbec. Jinak stojí z inventáře jámy za pozornost vývrtek z miniaturního sekeromlatu či mlatu a poměrně vysoký počet (7 ks) přeslenů.

L i t e r a t u r a :

Šikulová V. 1971: Záchranné výzkumy v pískovných ve Vávrovicích (okr. Opava), PV 1970, 75-76.

Kouřil P. - Pavelčík J. 1989: Pravěké a časně historické osady z Opavy - Palhanec, ČSM/8 38, 133-147, 208-216.

R e t t u n g s g r a b u n g a u f ä n e o l i t h i s c h e S i e d l u n g i n O p a v a - P a l h a n e c (B e z . O p a v a) . In der verlassenen Sandgrube der LPG wurden bei der Kote 273,8 m in Opava - Palhanec (vergl. Šikulová 1971; Pavelčík - Kouřil 1989, 140-142) im Juli vier gestörte Objekte untersucht. Nur durch eine Sondage wurde Obj. Nr. 5/82 getestet - eine schon früher teilweise untersuchte große Lehmgrube eines komplizierten Grundrisses, aus welcher Keramik der Anfangsphase der oberschlesischen Lengyelgruppe (HLS I) gewonnen wurde, ähnlich wie aus zwei weiteren Objekten (Nr. 7/89 und 8/89), wesentlich kleineren, aber mit einem ebenfalls komplizierten Grundriß. Das letzte Objekt (Nr. 6/89) gehörte in den Abschlußabschnitt der Entwicklung der Trichterbecherkultur und brachte ein reiches keramisches sowie steinernes Inventar, außer anderem auch den Teil einer Tasse mit Furchenstichverzierung des Types Retz - Bajč (es handelt sich um den ersten derartigen Fund in Schlesien überhaupt) und einige kleine Scherben von einem mit Kanneluren verzierten Täßchen.

EIN OBJEKT DER TRICHTERBECHERKULTUR AUS VELATICE (Bez. Brno-venkov)

Petr K o s , Mokrý, Miroslav Š m í d , AÚ ČSAV Brno

(Abb. 9: 2,3)

Anfang des Jahres 1989 führte die LPG in Pozořice Terrainarbeiten in der Flur "Zahrádky", NW von Velatice durch (Grundkarte 1 : 5 000, Blatt Brno 5 - 0, 163 mm von der S -Sektionslinie und 77 mm von der O-Sektionslinie). Beim Aushub einer Rinne kam es zur Störung von zwei kleineren Objekten der Trichterbecher-

kultur. Im März desselben Jahres wurde am Fundort eine archäologische Rettungsgrabung durchgeführt, bei welcher es gelang den Inhalt beider Objekte zu retten.

Objekt Nr. 1. Erhalten blieb nur die östliche Hälfte einer seichten nur 20 cm in das helle Schotterliegende eingetieften ovalen Grube. Ihre längere Achse betrug 100 cm und die erhaltene Breite 50 cm. Die Wände waren in Richtung nach unten etwas verjüngt und übergingen in einen stufenartigen Boden über. Am Grubenboden wurden einige zermalnte Gefäße gefunden, von denen es gelang 3 ganze Formen zu rekonstruieren.

Objekt Nr. 2 war 120 cm SO von Objekt Nr. 1 entfernt. Es läßt sich als eine ovale kesselförmige Grube im Ausmaß von 110x85 cm und mit der längeren Achse in Richtung O - W orientiert, charakterisieren. Der Boden war 55 cm tief in das helle Schotterliegende eingelassen. Im unteren Objektteil war eine große Konzentration von tierischen Knochen, Spaltindustrie und Keramik. Aus den Scherben gelang es einen großen Trichterbecher und einen Baalberger Krug zu kleben.

Die Keramikkollektion aus beiden Objekten gehört in die ältere Stufe TRB, wobei das Material aus Objekt 1 von typologischer Sicht etwas älter ist.

ZJIŠŤOVACÍ VÝZKUM NA VÝŠINNÉM ENEOLITICKÉM SÍDLIŠTI RMÍZ U LAŠKOVA V KATASTRU OBCE NÁMĚŠŤ NA HANÉ (okr. Olomouc)

Miroslav Š m í d , AÚ ČSAV Brno

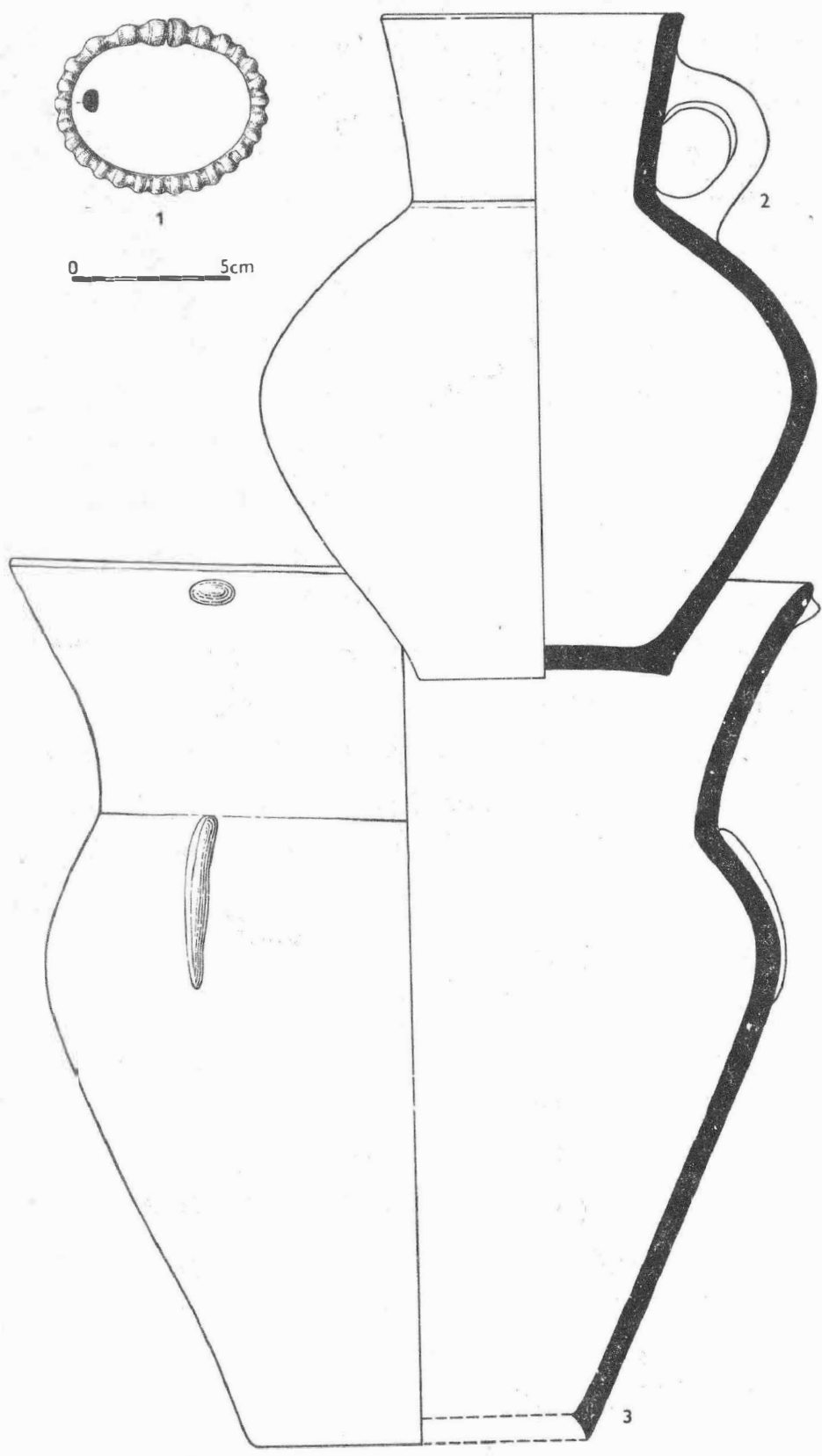
(Obr. 10)

V podzimních měsících roku 1988 byl zahájen zjišťovací výzkum na výšinném eneolitickém sídlišti Rmíz u Laškova, které je umístěno na rozlehlé ostrožně v JZ části katastru obce Náměšť na Hané. Máhorní plošina s mírným sklonem k severu a jihu (kulminační linií tvoří vnitřní - 4.val) je na straně severní spojena s okolním terénem širokým sedlem. Právě zde, v místech nejsnadnějšího přístupu na sídliště, bylo zbudováno opevnění, které je v terénu patrné v podobě 4 příkopů a valů. Vnější pásmo opevnění je umístěno na hraně sedla a vymezuje plochu 17,5 ha. Vnitřní opevnění - 4. val a příkop protíná sídliště v nejvýše položeném místě a uzavírá plochu 6,5 ha. Další dva valy s příkopy jsou umístěny ve vzdálenosti 40 a 80 m severně od valu vnitřního.

Výzkum je zaměřen na průzkum všech čtyř pásem opevnění s cílem zjistit dobu jejich vzniku a konstrukční prvky použité při jejich budování. Dosud byly provedeny řezy 4. a 3. valem.

I. Řez 4. valem, říjen-listopad 1988

Sonda o rozměrech 2 x 30 m a orientovaná ve směru S-J byla umístěna vpravo od lesního průseku na západní straně hradiska. Vycházela z vnitřní plochy sídliště, protнула val a končila 3 m za příkopem. Těleso valu tvořila 95 cm mocná vrstva kamenné sutě, která překrývala 45 cm silnou vrstvu sypké červenohnědé hlíny se stopami po dřevěné konstrukci. Ta se rýsovala na světlém podloží v podobě tmavohnědých pruhů, v případě vnitřního podélného trámce jako souvislý pás uhlíků. Dřevěnou konstrukci tvořily podélné, 3 m od sebe vzdálené trámce, vzájemně propojené příčnými břevny, kladenými v 110 cm intervalech. Od severu a západu byla dřevěná konstrukce lemována nízkou ka-

Obř. 9.

1 Slatinky (okř. Prostějov); 2,3 Veleřice (okř. Brno-venkov).

1 Šmíd, Latěnozeřtlicher Armring.....str. 54
 2,3 Kos - Šmíd, Ein Objekt.....str. 30

PREHLED VÝZKUMŮ 1989

BRNO 1993

- Vydává: Archeologický ústav AV ČR, Brno, Koliště 17/19
- Odpovědný redaktor: Dr. J. Tejral
- Redaktoři: Dr. Z. Himmelová, Dr. J. Stuchliková
- Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá
- Kresby: A. Krechlerová
- Titulní list: nákončí v anglokarolinském stylu z Brna-Líšně, měř. 2 : 1
- Tisk: Tiskárna Gloria, Rosice u Brna
- Evidenční číslo: ÚVTEI - 73332
- Náklad: 450 ks — neprodejné
- Vydáno jako rukopis